

ข้อมูลพืชสำหรับการพยากรณ์และเตือนภัยศัตรูพืชสำหรับพื้นที่ สวพ. 7

ชนิดพืช ส้มโอพันธุ์ทับทิมสยาม

เดือน	ระยะพืช	ศัตรูพืชที่พบ	ลักษณะอาการที่อาจพบ	แนวทางในการป้องกันกำจัดในพื้นที่
มกราคม	ใบเพสลาด ใบแก่ - แตกใบ อ่อนรุ่นที่ 2	เพลี้ยหอยสีแดงแคลิฟอร์เนีย 	เพลี้ยหอยดูดกินน้ำเลี้ยงบนผลส้มโอ เมื่อมีการระบาดของรุนแรงปริมาณเพลี้ยหอยส้มที่เกาะอยู่บนเปลือกส้มหนาแน่นมาก จนมองดูคล้ายสนิมเหล็กทั้งผล การทำลายบนผลอ่อนจะทำให้ผลแคระแกร็น เนื้อในแข็งหยุดการพัฒนาแล้วร่วงหล่น หากลงทำลายในช่วงที่ผลแก่จัดจะไม่มีผลกระทบต่อคุณภาพของเนื้อ แต่มีผลกระทบโดยตรงกับราคาผลผลิต ซึ่งจะต่ำมาก นอกจากผลส้มแล้วเพลี้ยหอยยังสามารถทำลายกิ่ง ก้าน ใบ และตลอดลำต้นอีกด้วย อาจทำให้กิ่งส้มแห้งตายได้เมื่อมีการระบาดมากๆ แมลงชนิดนี้ยังไม่เป็นศัตรูที่สำคัญของส้มโอ พบการระบาดเป็นบางบริเวณ อากาศแห้งแล้งจะทำให้ระบาดได้เร็วขึ้น	1. เก็บผล กิ่งหรือใบ ที่ถูกทำลายไปเผาหรือฝัง 2. พบการระบาดพ่นด้วย มาลาไทออน 83% EC อัตรา 50-70 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ผสม ไวโตออยล์ ให้ทั่วบริเวณที่ถูกทำลาย การพ่นเพื่อป้องกันกำจัด ควรกระทำในช่วงที่เพลี้ยหอยอยู่ในวัย 1-2 ได้ผลดีกว่าพ่นในขณะที่เป็นตัวเต็มวัย และหลังจากพ่นแล้วพบมีการระบาด ควรตรวจดูตัวเต็มวัยว่ามีชีวิตหรือไม่ ก่อนพ่นสารครั้งต่อไป

ข้อมูลพืชสำหรับการพยากรณ์และเตือนภัยศัตรูพืชสำหรับพื้นที่ สวพ. 7

ชนิดพืช ส้มโอพันธุ์ทับทิมสยาม

เดือน	ระยะพืช	ศัตรูพืชที่พบ	ลักษณะอาการที่อาจพบ	แนวทางในการป้องกันกำจัดในพื้นที่
มกราคม	ใบเพสลาด ใบแก่ - แตกใบ อ่อนรุ่นที่ 2	ไรแดงแอฟริกัน 	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยของไรแดงแอฟริกันดูดกินน้ำเลี้ยงอยู่ที่บริเวณด้านหน้าของใบ แต่ในกรณีที่มีการระบาดรุนแรง ประชากรของไรหนาแน่น อาจพบการทลายของไรที่บริเวณใต้ใบ และที่ผลของส้มโอด้วย ตลอดจนผลส้มโอ ทำให้ใบและผลมีสีเขียวจางลง เนื่องจากสูญเสียคลอโรฟิลล์ หากมีการระบาดรุนแรง ทำให้ส้มโอชะงักการเจริญเติบโต ใบร่วง	<ol style="list-style-type: none"> หมั่นสำรวจแปลงส้มทุกสัปดาห์ในช่วงฤดูแล้ง ระหว่างเดือนธันวาคม - พฤษภาคม และในช่วงที่ฝนทิ้งช่วง ระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม เมื่อพบไรแดงแอฟริกันเริ่มลงทำลายส้มให้ทำการป้องกันกำจัด ด้วยการให้น้ำติดต่อกันหลาย ๆ ครั้ง หากมีการระบาดรุนแรง โดยสามารถสังเกตเห็นใบส้มเริ่มมีสีเขียวจางลง และเมื่อใช้แว่นขยายส่องดู พบตัวอ่อนและตัวเต็มวัยของไร ดูดทำลายอยู่ทั่วไปบนใบ ให้ทำการกำจัดด้วยสารฆ่าไรชนิดใดชนิดหนึ่ง ได้แก่ โพรพาร์โกต์ 30% WP อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะมิทราซ 20% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เฮกซีไทอะซอกซ์ 1.8 % EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หากยังพบการระบาดของไรให้พ่นสารฆ่าไรซ้ำอีก 1 ครั้ง ห่างจากครั้งแรก 5 วัน <p>*ไม่ควรพ่นสารฆ่าไรชนิดใดชนิดหนึ่งต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน ควรใช้สลับกลุ่มสาร เพื่อป้องกันการต้านทานของไรต่อสารฆ่าไร</p>

ข้อมูลพืชสำหรับการพยากรณ์และเตือนภัยศัตรูพืชสำหรับพื้นที่ สวพ. 7

ชนิดพืช ส้มโอพันธุ์ทับทิมสยาม

เดือน	ระยะพืช	ศัตรูพืชที่พบ	ลักษณะอาการที่อาจพบ	แนวทางในการป้องกันกำจัดในพื้นที่
มกราคม	ใบเพสลาด ใบแก่ - แตกใบ อ่อนรุ่นที่ 2	<p>หนอนชอนใบส้ม</p> 	<p>หนอนชอนใบส้มทำความเสียหายในระยะส้มโอแตกใบอ่อน โดยที่ตัวหนอนกัดกินเนื้อเยื่อภายใต้ผิวของใบอ่อนและยอดอ่อนของส้ม รอยทำลายจะปรากฏเป็นทางคดเคี้ยวไปตามทางที่หนอนเดิน เป็นผลให้ใบหงิกงอ แห้ง ไม่สามารถสังเคราะห์แสงได้ ใบอาจจะร่วงก่อนกำหนด รอยแผลจากการกัดกินยังเป็นช่องทางในการเข้าทำลายของโรคแคงเกอร์ (Canker) ซึ่งเป็นโรคที่มีความสำคัญของส้มอีกด้วย นอกจากทำลายบนใบแล้ว พบว่าถ้ามีการระบาดมากจะเข้าทำลายบนผล และกิ่งด้วยหากลงทำลายมากในต้นส้มเล็กทำให้ชะงักการเจริญเติบโต แมลงชนิดนี้พบได้ตลอดปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะส้มแตกยอดอ่อนและใบอ่อน มีรายงานพบในช่วงฤดูฝนการทำลายของหนอนชอนใบสูงถึง 90-100 เปอร์เซ็นต์ และในช่วงเดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ พบยอดอ่อนถูกทำลายประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การบังคับยอดให้แตกพร้อมกัน สามารถควบคุมประชากรของหนอนชอนใบส้มได้ดีขึ้น สะดวกในการดูแลรักษา ช่วยลดจำนวนครั้งในการใช้สารเคมีในการแตกยอดแต่ละรุ่น และเป็นการอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ 2. ใบอ่อนที่พบหนอนชอนใบส้มลงทำลายมากควรเก็บทำลายทิ้ง เพื่อลดปริมาณหนอนชอนใบส้ม ในการแตกยอดรุ่นต่อไป 3. สำรวจหนอนชอนใบส้มช่วงแตกใบอ่อน หากยอดอ่อนถูกทำลายเกินกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ ของยอดที่สุ่มสำรวจทั้งหมด ให้พ่นสารฆ่าแมลง เช่น บีโตรเลียมสเปรย์ อออยล์ 83.9% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โคลโทอะนิติน 16% SG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไทอะมีทอกแซม 25% WG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 2 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วทั้งหลังใบและหน้าใบ และถ้าสำรวจพบว่ายังมีการระบาดของหนอนชอนใบส้มให้พ่นซ้ำ <p>*การใช้บีโตรเลียมสเปรย์อออยล์ ในการป้องกันกำจัดหนอนชอนใบส้มให้มีประสิทธิภาพดีนั้น ต้องทำการพ่นสารโดยใช้อัตราน้ำมากกว่าการพ่นสารฆ่าแมลงทั่วไป เพื่อให้สารน้ำมันเคลือบใบพืช</p>

ข้อมูลพืชสำหรับการพยากรณ์และเตือนภัยศัตรูพืชสำหรับพื้นที่ สวพ. 7

ชนิดพืช ส้มโอพันธุ์ทับทิมสยาม

เดือน	ระยะพืช	ศัตรูพืชที่พบ	ลักษณะอาการที่อาจพบ	แนวทางในการป้องกันกำจัดในพื้นที่
มกราคม	ใบเพสลาด ใบแก่ - แดกใบ อ่อนรุ่นที่ 2	เพลี้ยไฟพริก 	เพลี้ยไฟชนิดนี้ทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยใช้ปากเคี้ยวและดูดกินน้ำเลี้ยงส่วนอ่อนต่างๆ ของส้มโอ การทำลายบนยอดหรือใบอ่อน จะทำให้ใบแคบเล็กกร้านและบิดงอ การทำลายบนผลจะเริ่มเข้าทำลายตั้งแต่ติดผล ภายหลังจากกลีบดอกร่วงหมดแล้ว เกิดเป็นรอยแผลบนผิวของส้มโอเป็นทางสีเทาเงิน ผลแคะแกระ็นบิดเบี้ยว คุณภาพไม่เป็นที่ต้องการของตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดส่งออกที่มีมาตรฐานคัดคุณภาพค่อนข้างสูง เพลี้ยไฟพบระบาดทั่วทุกแหล่งปลูกส้มโอตลอดปี ช่วงการระบาดขึ้นอยู่กับการแตกยอดอ่อน และการติดผลอ่อน โดยเฉพาะช่วงที่มีอากาศร้อน และฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานาน	<ol style="list-style-type: none"> ควบคุมการแตกยอด ออกดอก ติดผล ให้อยู่ในระยะเดียวกันในแต่ละรุ่น เพื่อความสะดวกในการป้องกันกำจัด และช่วยลดจำนวนครั้งของการพ่นสารเคมี ผลอ่อนที่ถูกเพลี้ยไฟทำลายรุนแรง ควรเก็บทิ้งทำลาย และการเด็ดผลทิ้งจะช่วยให้ฟื้นตัวเร็ว สำรวจเพลี้ยไฟในช่วงแตกใบอ่อน และผลอ่อน ถ้าพบการทำลายมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ ของยอดที่สำรวจ หรือ 10 เปอร์เซ็นต์ ของผลที่สำรวจ ทำการพ่นสารฆ่าแมลง ได้แก่ สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟิโนเพอร์ 10% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไซแอนทรานิลิโพลร 10% OD อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นสารแบบหมุนเวียนตามกลุ่มกลไกการออกฤทธิ์ โดยใช้รอบการหมุนเวียนทุก 14 วัน เมื่อพบการระบาด เพื่อชะลอความต้านทานต่อสารฆ่าแมลง

ข้อมูลพืชสำหรับการพยากรณ์และเตือนภัยศัตรูพืชสำหรับพื้นที่ สวพ. 7

ชนิดพืช ส้มโอพันธุ์ทับทิมสยาม

เดือน	ระยะพืช	ศัตรูพืชที่พบ	ลักษณะอาการที่อาจพบ	แนวทางในการป้องกันกำจัดในพื้นที่
มกราคม	ใบเพสลาด ใบแก่ - แดงใบ อ่อนรุ่นที่ 2	ไรขาวพริก	ไรขาวพริกชอบดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบอ่อนหรือยอดที่แตกใหม่ของพืช เนื่องจากอวัยวะซึ่งประกอบกันขึ้นเป็นส่วนประกอบของปากไม่สู้จะแข็งแรง จึงไม่สามารถดูดกินน้ำเลี้ยงจากส่วนต่าง ๆ ของพืชที่มีลักษณะหนาแข็งได้ ทำให้มันดูดกินเฉพาะใบอ่อน กิ่งอ่อน และผล ทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยจะดูดกินน้ำเลี้ยงอยู่บริเวณด้านใต้ใบ หากการทำลายรุนแรง ทำให้ขอบใบส้มโอม้วนงอลง ใบเรียวยาวเล็กมีสีเหลืองเข้ม ทำให้ชะงักการเจริญเติบโต ส่วนการทำลายที่ผลนั้นเริ่มตั้งแต่ส้มโอติดผลแล้วจนกระทั่งผลอายุประมาณ 2 เดือน หากการทำลายรุนแรงทำให้ผลได้รับการเสียหายทั้งผล โดยอาการที่เกิดขึ้นหลังการดูดกินนั้นผิวส้มจะเป็นแผลสีเทา เมื่อส่องดูด้วยแว่นขยายขนาด 10 เท่า จะพบเป็นรูปร่างแหเต็มทั้งผล ทำให้ต้องปลิดทิ้งเพราะว่า ไม่สามารถเจริญเติบโตต่อไปได้ ส่วนผลที่ถูกดูดกินเป็นบางส่วนยังสามารถเจริญเติบโตต่อไปได้ แต่พบว่าเมื่อเปลือกหนา เนื้อน้อย มีน้ำหนักเบา ต้องปลิดทิ้ง	<ol style="list-style-type: none"> หมั่นแต่งกิ่งให้โปร่ง เนื่องจากพบการระบาดของไรขาวพริกในต้นส้มโอที่มีทรงพุ่มแน่น หมั่นตรวจดูผลอ่อนส้มโอที่ติดผลเรียบร้อยแล้ว จนกระทั่งผลมีอายุประมาณ 2 เดือน ทุก 7 วัน โดยใช้แว่นขยายขนาด 10 เท่า จะพบไรขาวพริกดูดกินน้ำเลี้ยงบนผลอ่อนหรือปลิดผลอ่อนส่งดูกับแดด หากพบว่ามีจุดขาวคล้ายน้ำมัน เคลื่อนที่ไปมาให้เตรียมวางแผนการป้องกันและกำจัด เมื่อพบไรขาวเริ่มระบาดจากการสำรวจ ให้พ่นด้วยสารฆ่าไรชนิดใดชนิดหนึ่ง ได้แก่ กำมะถัน 80% WP อัตรา 60 – 80 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร สารนี้ไม่ควรพ่นในเวลากลางวันที่มีแดดจัด เพราะจะทำให้เกิดอาการไหม้ได้ หรือ อะมิทราซ 20% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะบาเมกติน 1.8% EC อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ให้พ่นสารฆ่าไรให้ทั่วทั้งต้น หากสำรวจพบว่าไรขาวพริกยังระบาดอยู่ให้พ่นสารกำจัดไรอีกครั้งหนึ่งโดยทิ้งระยะห่าง 5-7 วัน

ข้อมูลพืชสำหรับการพยากรณ์และเตือนภัยศัตรูพืชสำหรับพื้นที่ สวพ. 7

ชนิดพืช ส้มโอพันธุ์ทับทิมสยาม

เดือน	ระยะพืช	ศัตรูพืชที่พบ	ลักษณะอาการที่อาจพบ	แนวทางในการป้องกันกำจัดในพื้นที่
มกราคม	ใบเพสลาด ใบแก่ - แดกใบ อ่อนรุ่นที่ 2	โรคแคงเกอร์ 	โรคแคงเกอร์ (เชื้อแบคทีเรีย <i>Xanthomonas citri</i> subsp <i>citri</i>) <u>อาการบนใบ</u> เริ่มแรกเป็นแผลจุดฉ่ำน้ำ ต่อมาจะขยายใหญ่เป็นแผลจุดนูนสีเหลืองอ่อน ลักษณะฟูคล้ายฟองน้ำ จากนั้นเนื้อเยื่อแผลจะแข็ง มีสีน้ำตาลเข้ม ตรงกลางแผลยุบตัว ขอบแผลยกตัวขึ้น บริเวณรอบ ๆ แผลปรากฏวงสีเหลืองล้อมรอบ พบอาการของโรคได้ทั้งด้านหน้าและด้านหลังใบ โดยเห็นชัดที่ด้านหลังใบ นอกจากนี้ยังพบอาการของโรคได้บนก้านใบ ทำให้ใบเหลืองร่วงก่อนกำหนด <u>อาการบนกิ่ง</u> ลักษณะคล้ายอาการบนใบ แต่ไม่มีวงสีเหลืองล้อมรอบแผล ต่อมาแผลจะแตก แข็ง เป็นสีน้ำตาล ขยายรอบกิ่ง หรือตามความยาวกิ่ง รูปร่างแผลไม่แน่นอน <u>อาการบนผล</u> ลักษณะคล้ายอาการบนใบ แต่จะเกิดเป็นแผลเดี่ยว ๆ มีลักษณะกลมฝังลึกลงไปในตัว แผลจะขยายเป็นสะเก็ดใหญ่ รูปร่างไม่แน่นอน มีวงสีเหลืองล้อมรอบ บางครั้งพบผลปริแตกตามรอยแผล หากเกิดโรคในระยะผลอ่อนจะทำให้ผลผลิตไม่ได้คุณภาพ และถ้าอาการรุนแรงจะทำให้ผลร่วง	1. ควรเลือกกิ่งพันธุ์จากแหล่งปลูกที่ไม่มีภาวะระบาดของโรค หรือไม่นำกิ่งพันธุ์จากต้นที่เป็นโรคไปปลูก และใช้กิ่งพันธุ์ที่ไม่มีร่องรอยการติดเชื้อ 2. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการโรค ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรค และเก็บเศษพืชที่ร่วงหล่นไปทำลายนอกแปลง แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช กลุ่มสารประกอบทองแดง เช่น คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ 85% WP อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คิวปริสออกไซด์ 86.2% WG อัตรา 10 - 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ 77% WP อัตรา 15-20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 - 10 วัน จำนวน 2 - 3 ครั้ง 3. ไม่นำเครื่องมือตัดแต่งที่ใช้กับต้นเป็นโรคไปใช้ต่อกับต้นปกติ และควรทำความสะอาดเครื่องมือก่อนนำไปใช้ใหม่ทุกครั้ง 4. กำจัดหนอนซอนใบ โดยเฉพาะช่วงที่พืชแตกใบอ่อน เนื่องจากรอยทำลายของหนอนซอนใบเป็นช่องทางให้เชื้อสาเหตุโรคเข้าทำลายพืช และช่วยส่งเสริมให้อาการโรคลุกลามอย่างรวดเร็ว โดยพ่นด้วยปีโตรเลียมสเปรย์ออยล์ 83.9% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โคลโทอะนินดิน 16% SG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 2 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไทอะมีโทกแซม 25% WG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วทั้งด้านหลังใบและหน้าใบ และถ้าพบว่ายังมีการระบาดของหนอนซอนใบให้พ่นซ้ำ

ข้อมูลพืชสำหรับการพยากรณ์และเตือนภัยศัตรูพืชสำหรับพื้นที่ สวพ. 7

ชนิดพืช ส้มโอพันธุ์ทับทิมสยาม

เดือน	ระยะพืช	ศัตรูพืชที่พบ	ลักษณะอาการที่อาจพบ	แนวทางในการป้องกันกำจัดในพื้นที่
มกราคม	ใบเพสลาด ใบแก่ - แตกใบ อ่อนรุ่นที่ 2	ราดำ 	ราดำสามารถเจริญขึ้นปกคลุมได้ทั้งบนใบ ผล และกิ่ง ก้านส้มโอ ราชสร้างเส้นใยและสปอร์ขึ้นแผ่ปกคลุม เกาะติดแน่นบนเนื้อเยื่อพืช หากใช้นิ้วมือหรือมีดขีด ออกเบา ๆ ราดำจะหลุดลอกออกเป็นแผ่น บริเวณที่ถูกปกคลุมจะมีสีเหลืองถึงเหลืองซีด เนื่องจากเชื้อรา บดบังแสงแดดทำให้พืชสังเคราะห์แสงไม่ได้ ราดำ เจริญอยู่บนน้ำหวานที่แมลงปากดูดถ่ายออกมา แมลงปากดูดเหล่านี้ ได้แก่ เพลี้ยอ่อน เพลี้ยแป้ง เพลี้ยหอย และแมลงหวี่ขาว เป็นต้น ซึ่งแมลงศัตรูส้ม โอที่เข้าดูดกินน้ำเลี้ยงส่วนต่าง ๆ ของพืชและถ่ายมูล หวานออกมาและราดำเจริญบนมูลเหล่านี้ ราดำเป็น เชื้อที่สามารถแพร่ระบาดจากต้นหนึ่งไปยังต้นอื่น ๆ โดยเส้นใยและสปอร์ปลิวไปกับลม เมื่อตกลงบน น้ำหวานที่แมลงปากดูด เช่น เพลี้ยอ่อน เพลี้ยแป้ง ถ่ายออกมา เชื้อราก็จะเจริญขึ้นปกคลุมเซลล์เนื้อเยื่อ บริเวณนั้น สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเจริญ ของเชื้อรา คือ แสงแดดรำไร ชื้น ร่มชื้น ขาดการ ปฏิบัติดูแลที่ถูกต้อง	1. ตัดแต่งกิ่งให้ทรงพุ่มโปร่ง เพื่อให้มีการระบายอากาศในทรงพุ่มได้ดี และตัดส่วนที่เป็นโรคทิ้ง 2. การใช้สารฆ่าแมลงฉีดพ่นเพื่อกำจัดแมลงปากดูด สามารถลดปริมาณราดำลงได้